ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
TEMEL DİNİ BİLGİLER

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Neler Öğreneceğiz?

1. **Olumlu Tutum ve Davranışlar**
2. **Olumsuz Tutum ve Davranışlar**
3. **Zararlı Alışkanlıklar**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adil olmak ne demektir?

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

1. Olumlu Tutum ve Davranışlar

- Adalet
- İffet
- Edep ve Hayâ
- Ahde Vefa
- Emanete Riayet
- Tevazu
- Merhamet ve Şefkat
- Cesaret

1. 1. Adalet

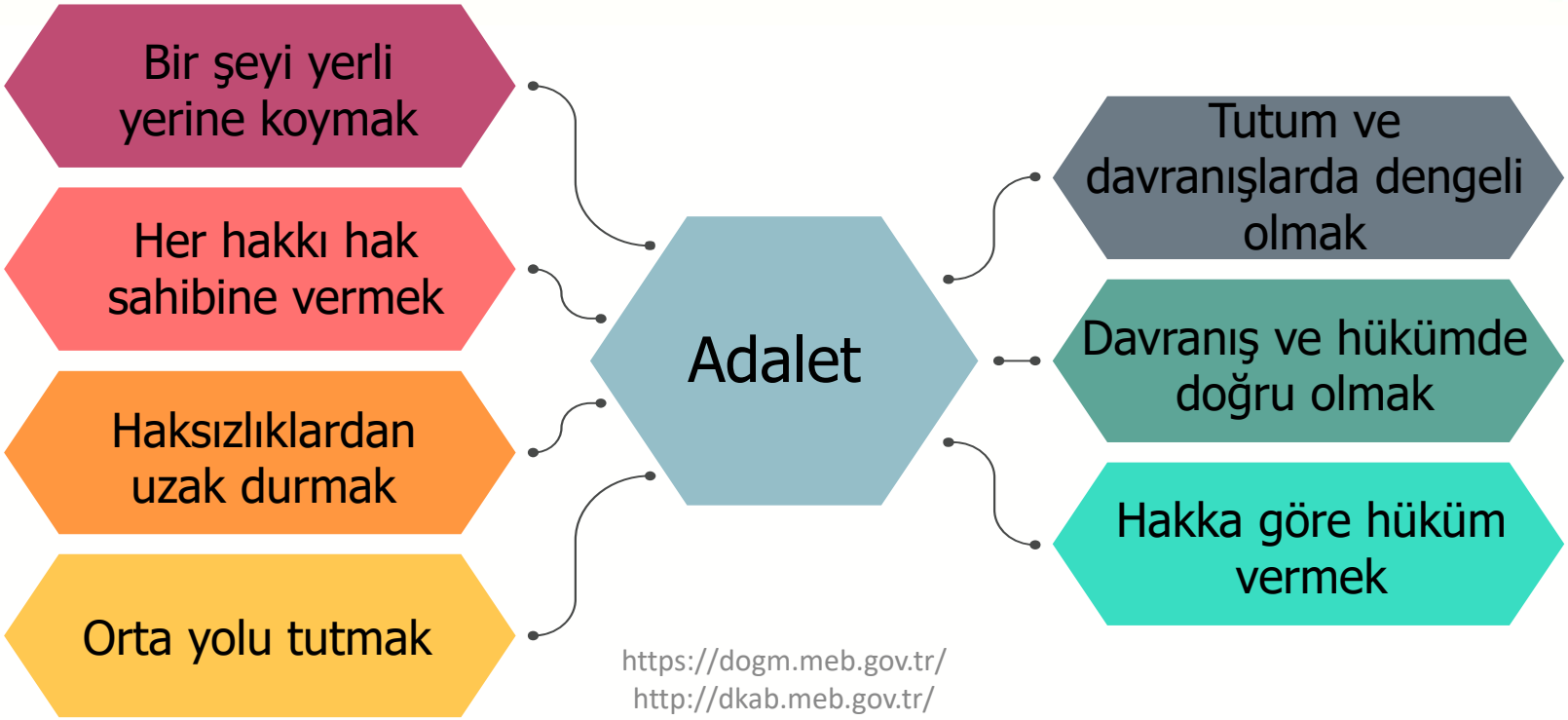

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

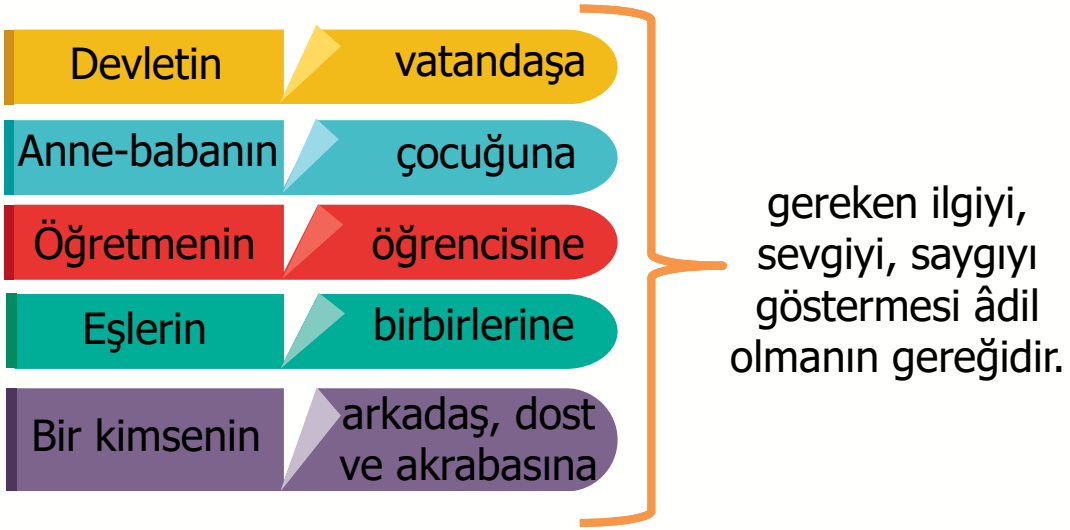

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

Biliyor musunuz?

- Allah Teâlâ'nın isimlerinden biri çok âdil, asla zulmetmeyen, hakkaniyetle hükmeden, hakkı söyleyen anlamına gelen "el-Adl" dir.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

- Peygamber Efendimiz, her konuda olduğu gibi hak ve adalet konusunda da bizim için örnektir.
- Peygamber olmadan önce de haksızlıklara karşı çıkmıştır.
- Amacı ticarî ve sosyal hayatta adâleti hâkim kılma gayesine hizmet etmek olan "Hilfü'l-Fudûl" adlı bir topluluğa üye olmuştur.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

- Müslüman hayatın her anında ve alanında âdil olmalıdır.
- Her şeyden önce aile fertlerine karşı hakkaniyetli davranmalı, adaletten ayrılmamalıdır.
- Çocukların, Cenâb-ı Allah'ın birer emaneti olduğunu unutmamalı ve cinsiyetleri sebebiyle çocuklar arasında ayırım yapmamalıdır.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

1. 2. İffet

Sözlük anlamı

İffet haramdan uzak durmak, helal ve güzel olmayan söz ve davranışlardan sakınmak anlamına gelir.

Terim anlamı

Kişiyi bedenî ve maddi hazlara aşırı düşkünlükten koruyan erdem demektir.

- İffet; insanın eliyle, diliyle harama yönelmekten sakınmasıdır.
- İffet, fitneden sakındıran, günah işlemekten alıkoyan erdemli bir davranıştır.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

Hz. Peygamber (s.a.v.) bile *"Yâ Rabbi! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği istiyorum."* diye dua etmiştir.

(Müslim, Zikir, 72.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. 3. Edep ve Hayâ

EDEP

- Tevazu, Arapça bir kelime olup sözlük manası alçak gönüllülük göstermektir.
- Genel anlamda tevazu, büyüklenmemek, aşırı gitmemek ve kişinin haddini bilmesi demektir.
- Aynı zamanda başkasını kendine tercih etmek, anlayış göstermek ve affedici olmak gibi iyi huyları ortaya çıkaran bir haslettir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadisinde *"Kıyamet günü bana en yakın olanınız, huy ve ahlak olarak en güzel olanınızdır."* buyurarak Müslümanları edepli olma konusunda teşvik etmektedir.

(Tirmizî, Birr, 71.)

Peygamberimiz edep konusunda insanlığa en güzel örnektir.

HAYÂ

- Kınanma endişesiyle kurallara aykırı davranmaktan kaçınma, utanma ve bu duygu ile insanda hâsıl olan mahcubiyet hissidir.
- Hayâ, insanı kötülüklerden ve her istediğini yapmaktan alıkoyan insani bir duygu olup, takvanın ayrılmaz bir parçasıdır.

- Güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderilmiş olan Peygamber Efendimiz, hiç şüphesiz insanlar arasında hayâ duygusuna en fazla sahip olan idi.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. 4. Ahde Vefa

Ahd

Vaat etme, iki taraf arasında yapılan sözleşme, yemin, söz verme manalarına gelmektedir.

Vefa

Sözünde durmak, yerine getirmek, ödemek manalarına gelmektedir.

Ahde vefa

Ahde vefa; verilen sözü yerine getirmek, sözünde durmak, yapılan anlaşmalara bağlı kalmak gibi anlamları ihtiva etmektedir.

- Verilen sözde durmak, Allah'ın (c.c.) emri, Resulullah'ın sünnetidir.
- Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:
- **"...Ahde vefa gösterin. (Verdiğiniz sözü yerine getirin) Çünkü verilen sözü yerine getirmekte sorumluluk vardır."**

(İsrâ suresi, 34. ayet.)

Ahde vefa, insanlar arasında güven tesis eden yegâne vasıtalardan biridir.

- Allah (c.c.), Kur'an'da, insanların birbirleriyle yaptıkları sözleşmelerin esaslarına uygun hareket etmelerinin, verdikleri sözleri mutlaka yerine getirmelerinin önemi üzerinde ısrarla durmaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Ünite
AHLAKİ DAVRANIŞLAR

"Dört haslet vardır; kimde bu hasletler bulunursa o kimse halis münafıktır. Kimde de bunlardan biri bulunursa, onu bırakıncaya kadar kendinde nifaktan bir haslet var demektir: Emanet edilince hıyanet eder, konuşunca yalan söyler, söz verince sözünde durmaz, husumet edince haddi aşar."

(Buhârî, İman, 24.)

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

- Müslüman'ın sözü senet değerindedir, dolayısıyla Müslüman, yapamayacağı sözler vermemeli; söz verdiği zaman yerine getirmeli, verdiği sözden caymamalıdır.

1. 5. Emanete Riayet

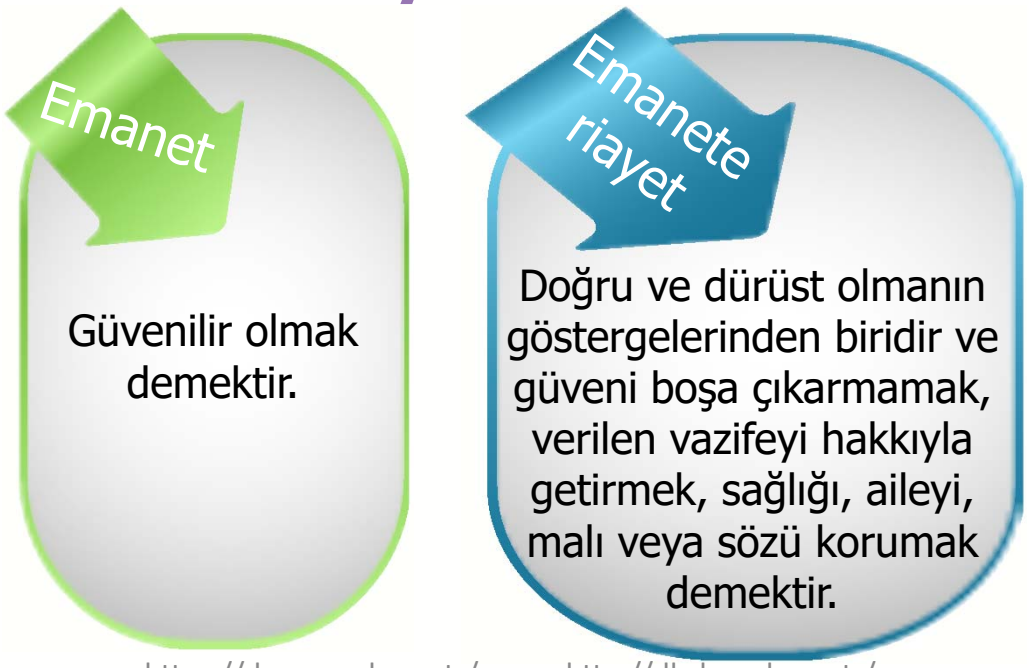

https://dogm.meb.gov.tr/ http://dkab.meb.gov.tr/

- Mü'minler için Allah'ın emir ve yasakları birer emanettir. Emirlerine uyup yasaklarından kaçınmaları gerekir.
- Yüce Allah'ın verdiği bütün nimetler birer emanettir.
- Her bir nimetin kıymetinin bilinmesi ve korunması öncelikli vazifelerdendir.
- Sağlık bir emanettir, sağlığa zarar verici her türlü fiilden uzak durmak gerekir.
- Aile, çocuklar, mal-mülk birer emanettir, hepsi geçicidir, ancak bu dünyada hepsinin hakkına riayet edilmesi ve korunması gerekmektedir.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. 6. Tevazu

TEVAZU

- Tevazu, Arapça bir kelime olup sözlük manası alçak gönüllülük göstermektir.
- Genel anlamda tevazu, büyüklenmemek, aşırı gitmemek ve kişinin haddini bilmesi demektir.
- Aynı zamanda başkasını kendine tercih etmek, anlayış göstermek ve affedici olmak gibi iyi huyları ortaya çıkaran bir haslettir.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Ünite
AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Tevazuun belli başlı ilkeleri

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

- İslam'a göre gerçek anlamda büyüklük Allah'a mahsustur.
- En büyük tevazu da Allah Teâlâ'ya boyun eğmek, kul olarak acziyetin farkında olmak, nimetlerine karşı nankör olmamak ve büyüklük taslamamaktır.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

- Kimlere karşı tevazu göstermek gerektiği önemli bir konudur.
- Aşırı kibirli insanlara karşı tevazu göstermek, kendini alçaltmak da fazilet sayılamaz.
- Kibirli kimselere karşı vakarla hareket etmek daha doğru olur.
- Millî ve manevi değerlere saldıran kişilere karşı tevazu göstermek de doğru kabul edilemez.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

1. 7. Merhamet ve Şefkat

MERHAMET VE ŞEFKAT

- Merhamet, şefkat, acıma ve bu duygunun etkisiyle yapılan iyilik ve lutuftur.
- Merhamet, insanın sadece hemcinslerine değil diğer varlıklara karşı da duyarlı olması, onların ihtiyaçlarına karşı kayıtsız kalmamasıdır.

- İman ile merhamet arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır.
- Allah'a (c.c.) iman eden kişi O'nun yarattığı varlıklara karşı da şefkat ve merhamet duygusu besler.
- Merhamet ve şefkat, mü'min olmanın ve Allah'ın (c.c.) kul olarak yarattığı insana saygının önemli göstergesidir.

- Peygamber Efendimiz insanlar arasında ayrım gözetmeksizin herkese şefkat ve merhamet ile yaklaşmıştı.

- Resullullah namazı kıldırırken cemaatten gelen bir bebek ağlamasıyla namazı kısa tutar, kimsenin sıkıntı çekmesini istemezdi.

- Peygamber Efendimizi torunlarını öperken gören ve "Doğrusu benim on çocuğum var, hiçbirini öpmem." diyen bir kimseye Resulullah *"... Merhametli olmayana merhamet edilmez."* şeklinde cevap vermiştir. (bk. Buhârî, Edeb, 18.)

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

1. 8. Cesaret

CESARET

Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulduğu güven ve atılganlıktır.

- Cesaret, aynı zamanda şecaat manasına gelmektedir.
- Şecaat, kişinin savaş, şiddet ve tehlike gibi zor bir durum karşısında yüreklilik göstermesidir.

- Cesaret, insandaki fıtri duygulardan biridir.
- Allah (c.c.), diğer bütün canlılara verdiği gibi insana da dışarıdan gelecek saldırılara karşı kendini koruma gücü vermiştir.
- Bazı insanlar daha cesur olabilir. Ancak her şeyde olduğu gibi cesaret konusunda da aşırıya gitmemek gerekmektedir.

- Sevgili Peygamberimiz, İslam'ı tebliğ ederken çeşitli eziyetlere katlanmış; gösterilen tepkiler karşısında yılmadan yoluna devam etmiştir.

- O, hayatı boyunca korku nedir bilmemiş ve devamlı olarak ashabına cesaret vermiştir.

- İslam'ı tebliğden vazgeçmesi için türlü yollar denenmiş, kendisine servet ve makam teklif edilmiştir.

- Ancak O, saldırılar karşısında boyun eğmemiş; kendisine yapılan teklifleri ise şu sözlerle geri çevirmiştir:

- *"Ben, Allah tarafından gönderildim; kendiliğimden bir şey söylemiyorum. Allah'a yemin ederim ki bu görevimden dönmem için güneşi sağ elime, ayı sol elime koysalar, yine de vazgeçmem. Allah ya onu galip kılar yahut da ben bu yolda yok olur giderim."*

(İbn Hişam, es-Sire, C I, 352.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Toplumda huzur ve dayanışmanın bozulmaması için hangi davranışlardan uzak durmak gerekir?

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

2. Olumsuz Tutum ve Davranışlar

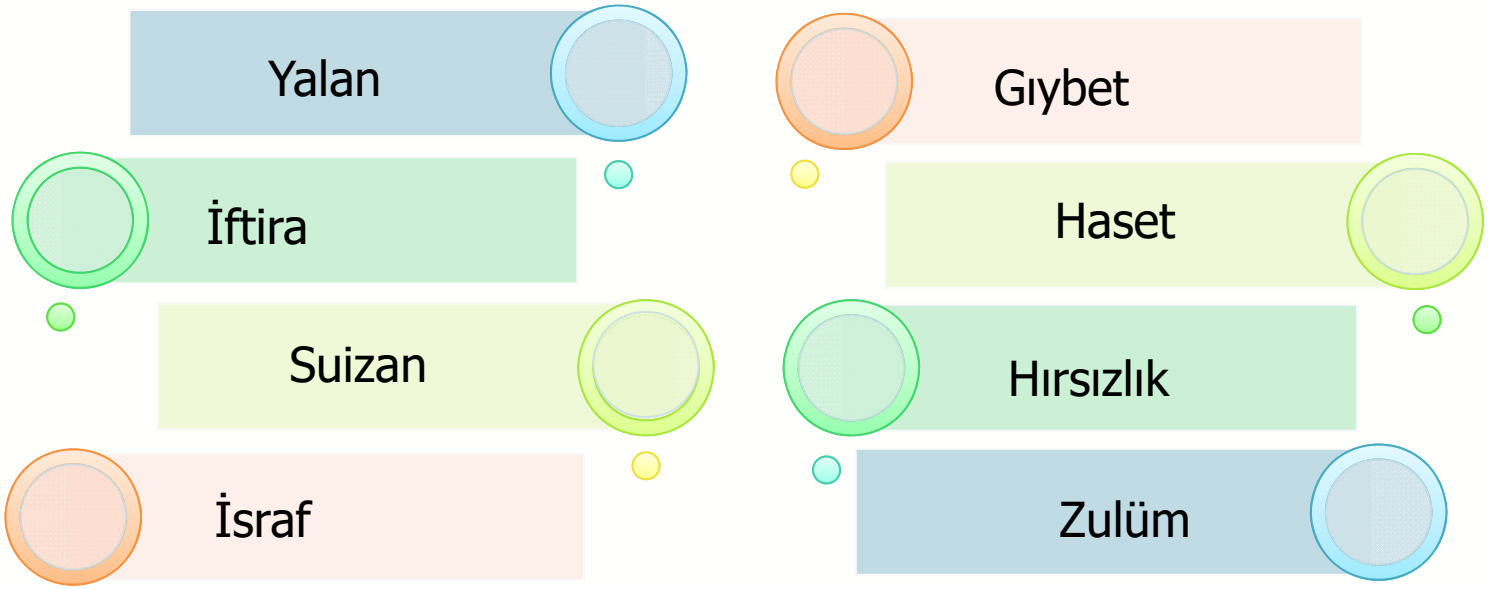

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. 1. Yalan

YALAN

•Yalan, bir konuda gerçeğe aykırı haber veya bilgi vermektir.

•Dürüst olmanın zıddı olan yalan; riya, gıybet ve iftira gibi farklı şekillerde kendini gösterir.

•Yalan, ayet ve hadislerde gerçeğe aykırı konuşmak, gerçeğe uygun olmayan söz, haber anlamında kullanılır.

- Dinimiz yalanı ve yalancılığı kötü huylardan ve en büyük günahlardan kabul eder ve şiddetle reddeder.
- Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:
- **"...Yalan sözden sakınınız", "Ey İman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin..."**

(Hac suresi, 30. ayet; Ahzâb suresi, 70. ayet.)

Peygamberimiz buyuruyor ki:

"… Yalandan sakının. Yalan insanı günaha, o da cehenneme götürür. Kişi durmadan yalan söylerse Allah katında yalancılardan yazılır."

(Buhârî, Edep, 69.)

"Resulullah (s.a.v.) bir gün; 'Büyük günahların en büyüğünü size haber vereyim mi?' diye üç defa sordu. Biz de: 'Evet, Yâ Resulallah!' dedik. Peygamber Efendimiz; 'Allah'a şirk koşmak, ana-babaya itaatsizlik etmek!' buyurduktan sonra, yaslandığı yerden doğrulup oturdu ve 'İyi dinleyin, bir de yalan söylemek ve yalancı şahitlik yapmak!" buyurdu. Bu sözü o kadar çok tekrar etti ki, daha fazla üzülmesini istemediğimiz için, keşke sükût buyursalar da yorulmasalar, diye arzu ettik."

(Buhârî, Şehâdât, 10.)

Biliyor musunuz?

- **Riya**, Allah (c.c.) için yapılması gereken amel ve ibadeti kullara gösteriş olsun diye yapma anlamına gelen ahlaki terimdir.

- Saygınlık kazanma, çıkar sağlama gibi dünyevî amaçlarla kendisinde üstün özellikler bulunduğuna başkalarını inandıracak tarzda davranmaktır.

"Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan ve maruz kaldığı şiddetli yağmurun kendisini çıplak bıraktığı bir kayanın durumu gibidir. Onlar kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler..."

(Bakara suresi, 264. ayet.)

- Peygamberimiz riyayı küçük şirk olarak nitelemiş, ibadet ve hayırlarıyla şöhret peşinde olanların Yüce Allah tarafından riyakârlıklarının açığa vurulacağını bildirmiştir.

- Yüce Allah, kıyamet gününde samimi insanlara amellerinin karşılığını verirken gösteriş için ibadet ve hayır yapanlara *"Ey riyakârlar! Dünyada amellerinizi gösteriş olsun diye kimin için yaptıysanız gidin onu arayın, bakalım bulabilecek misiniz?"* şeklinde hitap ederek onları huzurundan kovacaktır.

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, C V, 428, 429.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. 2. Gıybet

GIYBET

•Gıybet; bir kimsenin aleyhinde incitici, küçültücü ve alay ifade eden sözler sarf etmektir.

•Gıybet, insanların birbirini çekiştirmesi, kötü sözlerle anmasıdır.

•Dinimiz gıybet etmeyi yasaklamış, bu çirkin fiili, kişinin ölü kardeşinin etini yemesine benzetmiştir.

"Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir."

(Hucurât suresi, 12. ayet.)

- Bir kimsenin arkasından onun şahsı, ailesi ve diğer yakınlarıyla ilgili maddi ve manevi kusurlarından söz edilmesi gıybettir.

- Gıybet sözle olduğu gibi yazı, ima, işaret ve taklit gibi davranışlarla da olabilir.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

- Hz. Peygamber, bir kişiyi kendisinde bulunan kusurlarla anmanın gıybet olduğunu, kendisinde bulunmayan bir kusuru ona isnat ederek aleyhinde konuşmanın ise iftira olduğunu bildirmiştir.

(Müslim, Birr, 70.)

Biliyor musunuz?

- Gıybet yapmak haram olduğu gibi gıybeti dinlemek de haramdır. İslam'a göre, imkan ölçüsünde sözlü veya fiili olarak gıybet edene engel olunmalı, bu mümkün olmazsa gıybet yapılan topluluk terk edilmelidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. 3. İftira

İFTİRA

•İftira, bir kimseye işlemediği bir suçu isnat etmek anlamındadır.

•Sözlükte yalan söylemek, uydurmak, asılsız isnatta bulunmak gibi manalara gelir.

•Terim olarak bir kimseye asılsız olarak suç, günah yahut kusur sayılan bir söz, davranış veya nitelik isnat etmek anlamında kullanılmaktadır.

- İslam'da asılsız olması muhtemel haberlere doğruymuş gibi ilgi göstermek ve bunlara araştırmadan inanmak yasaklanmıştır.

- Kur'an-ı Kerim'de, Hz. Aişe'ye (r.a.) atılan iftira karşısında Müslümanların tutumu değerlendirilirken bütün mü'minlerin, böyle bir habere hemen inanmayıp iftiraya uğrayan kişi hakkında hüsn-i zanda bulunmaları gerektiği vurgulanmaktadır.

- Aynı zamanda bu tür asılsız isnat ve iftiraların yayılmasından hoşlananların dünyada ve ahirette ağır bir şekilde cezalandırılmayı hak ettikleri bildirilmektedir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. 4. Haset

HASET

•Haset, bir kimseyi sahip olduklarından dolayı kıskanmak, çekememektir.

•İyilik ve güzelliklerin bir başkasında bulunmasını istememek; o kimsenin elinden alınmasını arzu etmektir.

•Düşmanlık, kibir, aç gözlülük ve bencillik gibi duygular haset ve kıskançlığın nedenlerindendir.

- Kur'an-ı Kerim'de **"...Haset ettiği zaman hasetcinin şerrinden sabahın Rabbi'ne sığınırım."** buyurulmakta; hasedin kötü bir huy olduğu ve zararından Allah'a (c.c.) sığınmak gerektiği ifade edilmektedir.

(Felâk suresi, 1, 5. ayetler.)

- Resulullah (s.a.v.) ümmetini haset konusunda uyarmıştır. "Hasetten kaçınınız; çünkü ateşin odunları yakıp bitirdiği gibi haset de güzel amelleri yer, bitirir."

(İbn Mâce, Zühd, 22.)

Biliyor musunuz?

- Haset ile gıpta birbirine karıştırılmamalıdır.
- Gıpta, yani imrenme, başkalarının sahip olduklarını, başarılarını beğenmek ve "Onda varsa bende de olabilir." düşüncesiyle hareket etmektir.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

2. 5. Suizan

SUİZAN

•Zan, kesin bilgiye sahip olmadan tahmine göre konuşmak, fikir yürütmek, itham etmek ve bilgi vermektir.

•Bir kimse hakkında doğru bilgi ve delile dayanmaksızın yapılan olumsuz yorum ve görüşlere ise suizan, yani "kötü zan" denir.

- Suizan, kin, nefret, düşmanlık ve kıskançlık gibi olumsuz duygu ve düşüncelerin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

- Suizanda bulunmak kişinin saygınlığını yitirmesine, insanların ondan hoşlanmamasına neden olur.

- Sosyal ilişkileri olumsuz etkiler; dostlar, akrabalar ve komşular arasındaki samimiyeti zedeler.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

- Suizannın zıddı hüsnüzandır.
- Hüsnüzan, iyi ve güzel zan, bir kimse veya bir olayın iyiliği hakkında vicdanî kanaat demektir.
- Hüsnüzan, ahlaki bir erdem olup Müslüman'ın özelliklerinden biridir.

- Peygamber Efendimiz, mü'minlerin Allah'a (c.c.) ve birbirlerine hüsnüzan göstermeleri gerektiğini beyan etmiştir:

- *"(Allah hakkında) hüsnüzan beslemek, (onun af ve mağfiretini ummak) güzel bir ibadettir."*

(Ebû Dâvûd, Edeb, 81.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. 6. Hırsızlık

HIRSIZLIK

•Hırsızlık, bir kimsenin kendisine ait olmayan bir malı, parayı ya da eşyayı sahibinin izni ve haberi olmadan almasına denir.

•Hırsızlık ayet ve hadislerle yasaklanmıştır.

Biliyor musunuz?

- Hırsızlık, sadece başkasına ait bir mal ya da eşyayı izinsiz almaktan ibaret değildir. Devlet imkânlarını kendi çıkarı için kullanmak, alışverişte hile yapmak, su ve elektriği kaçak kullanmak, inşaatta malzemeyi olması gerekenden daha az ve kalitesiz kullanmak da hırsızlıktır. Bütün bunların yanı sıra rüşvet de bir tür hırsızlıktır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Ünite
AHLAKİ DAVRANIŞLAR

"Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helak etmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir."

(Nisâ suresi, 29. ayet.)

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. 7. İsraf

İSRAF

•İsraf, gerçek ve meşru olanın dışına çıkmak, herhangi bir işte normal olan sınırı aşmak, aşırıya kaçmak anlamında kullanılmaktadır.

•İsraf, ihtiyaçtan fazla tüketmek, gereksiz yere harcama yapmak, savurganlık yapmak gibi anlamlara da gelmektedir.

- Dinimiz bizden her konuda dengeli olmamızı istemektedir.

- Başta yeme-içme, giyim-kuşam, araba, ev ve eşya gibi maddi ihtiyaçlar olmak üzere her türlü rızıktan yararlanırken aşırılıktan kaçınmayı emretmektedir.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Ünite
AHLAKİ DAVRANIŞLAR

“Ey Âdemoğulları! Her mescitte ziynetinizi takının (güzel ve temiz giyinin). Yiyin için fakat israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez.”

(A’râf suresi, 31. ayet.)

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

Biliyor musunuz?

- İsraf sadece yiyecek-içecek, mal-mülk gibi maddi unsurlarla alâkalı olarak düşünülmemelidir. Giyim kuşamda içinde oturulan evde ve kullanılan eşyalarda olduğu gibi zaman ve sağlık gibi nimetlerde de israf söz konusudur. Bir insanın abdest alırken, suyu gereğinden fazla açması nasıl israfsa, sağlığını tehlikeye atması, zamanını doğru ve verimli kullanmaması da israf kapsamındadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. 8. Zulüm

ZULÜM

- Sözlükte zulüm; baskı, şiddet, eziyet, doğru yoldan sapmak, hakkını vermemek, bir şeyi yerinden başka bir yere koymak gibi anlamlara gelir.
- Kur'an'da bu kavram insanlar arasındaki olumsuz ilişkiyi ifade etmekle birlikte çoğunlukla Allah'a karşı görevlerde inkar ve isyan olan söz, fiil ve davranışları ifade etmektedir.

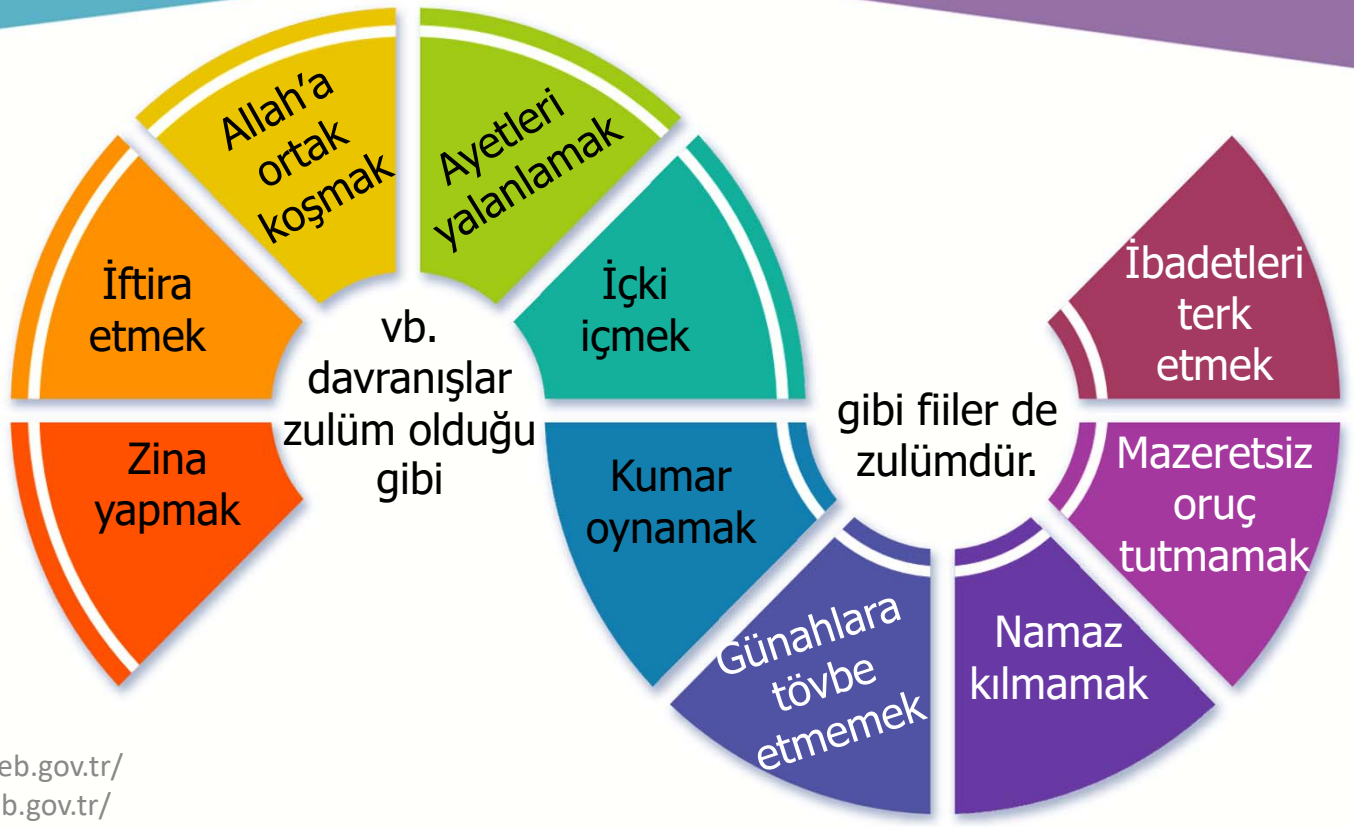

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Ünite
AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Kur'an-ı Kerim'de Lokmân suresinde **"...Yavrum! Allah'a ortak koşma! Çünkü ortak koşmak elbette büyük bir zulümdür."** buyrularak en büyük zulmün Allah'a ortak koşmak olduğunu bildirilmiştir.

(Lokman suresi, 13. ayet.)

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

Zarûrât-ı hamse nedir?

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

3. Zararlı Alışkanlıklar

- Dinimiz zarûrât-ı hamse olarak adlandırılan birtakım kurallar belirlemiş ve bu ölçülere uyulmasını özellikle istemiştir.

https://dogm.meb.gov.tr/ http://dkab.meb.gov.tr/

- Dinimiz insanın ruh ve beden sağlığına zarar verecek her tür maddenin kullanılmasını, satılmasını ve buna aracılık edilmesini kesinlikle yasaklamıştır.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

HER TÜR ALKOLLÜ İÇECEK

- İnsanın beyin fonksiyonlarından bir çoğunu olumsuz yönde etkiler.
- Sosyal ilişkileri olumsuz etkiler.
- İnsan kendisine ve başkalarına olan saygısını yitirir.
- İnsanı gülünç bazen de acınacak durumlara düşürür.
- Söz ve davranışlarını kontrol edemez hâle getirir.
- Cinayet, trafik kazası, yaralama gibi pek çok üzücü olaya sebep olur.

Kumar
Alın teri ile elde edilen helal kazancın değerini düşürür.
Kişiyi çalışmamaya, tembelliğe sevk der.
Kumarda kazanmak veya kaybetmek kişiyi hırslandırır.
Kaybettiklerini almak için tekrar tekrar oynamasına neden olur.

Yasaklı maddeler (uyuşturucu)
İnsanın akli dengesini ve sinir sistemini bozar.
İnsanın vücudunu tahrip ederek onu ölüme götürür.
Bir kere kullanmakla bir şey olmaz düşüncesiyle kullanılmaya başlanan bu maddeler, bağımlılık yapar.
İnsanı dönüşü olmayan bir yola sürükler.
Bu maddeyi bir kez tecrübe eden kişinin kolaylıkla bu maddeden kurtulması mümkün değildir.
Kişinin kendini bile bile ölüme götürmesi demektir.

- Bağımlılık yapan maddelerden korunmak için kişinin öncelikle merak duygusunu bastırıp bunlara yaklaşmaması gerekmemektedir.
- Birçok insan, zararlı maddeleri, bir defa kullanmak üzere alıp daha sonra bağımlı hâle gelmiştir.

- Arkadaş hatırı, aile iletişiminin zayıf olması, olumsuz reklam ve filimler, alkol almaya, uyuşturucu kullanmaya ve kumar oynamaya teşvik etmektedir.

- Zararlı alışkanlıklardan korunmak için arkadaş seçerken özen göstermek ve aile içi paylaşımları arttırmak önemlidir.

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dkab.meb.gov.tr/

Ünitemizi Değerlendirelim

1. Dinimizin emrettiği olumlu tutum ve davranışlar nelerdir?
2. Dinimizin yasakladığı olumsuz tutum ve davranışlar nelerdir?
3. Zararlı alışkanlıkların insana etkileri nelerdir?

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Cevaplayalım

1. Aşağıdakilerden hangisi adaletin anlamlarından biri <u>değildir?</u>

A) Bir şeyi yerli yerine koymak
B) Hakka göre hüküm vermek
C) Davranış ve hükümde taraf tutmak
D) Tutum ve davranışlarda dengeli olmak
E) Her hakkı hak sahibine vermek

2. Aşağıdakilerden hangisi zulüm kapsamında değerlendirilecek fiillerden biri <u>değildir?</u>

A) İçki içmek
B) Kumar oynamak
C) Ayetleri yalanlamak
D) Günahlara tövbe etmek
E) İbadetleri terk etmek

Arapça bir kelime olup sözlük manası alçak gönüllülük göstermektir. Büyüklenmemek, aşırı gitmemek ve kişinin haddini bilmesi demektir. Aynı zamanda başkasını kendine tercih etmek, anlayış göstermek ve affedici olmak gibi iyi huyları ortaya çıkaran bir haslettir.

3. Yukarıda söz edilen olumlu tutum ve davranış aşağıdakilerden hangisidir?

A) Adalet
B) Tevazu
C) Cesaret
D) Merhamet
E) Emanete Riayet

Bir kimseyi sahip olduklarından dolayı çekememektir. İyilik ve güzelliklerin bir başkasında bulunmasını istememek; o kimsenin elinden alınmasını arzu etmektir.

4. Yukarıda söz edilen olumsuz tutum ve davranış aşağıdakilerden hangisidir?

A) Haset
B) Yalan
C) İftira
D) Gıybet
E) Su-i zan

5. Aşağıdakilerden hangisi zarûrât-ı hamseden biri <u>değildir?</u>

A) Canın korunması
B) Malın korunması
C) Aklın korunması
D) Dinin korunması
E) Riyânın korunması

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Ünite
AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Hazırlayanlar

Furkan ÖZÜDOĞRU, Hatice Büşra PAKSOY, Elif Emine DİRLİK

Redaksiyon

Suna AKKURT

Tasarım ve Düzenleme

Hanife KOYUTÜRK

https://dogm.meb.gov.tr/ http://dkab.meb.gov.tr/